

Анотація

Изювита А. П. Преступность в сфере рыночного оборота земель как объект криминологического изучения. — Статья.

В статье дается анализ преступности в сфере рыночного оборота земель как общественно опасного деструктивного явления, содействующего нарушению рыночного регулирования оборота земель и распространению коррупции.

Ключевые слова: преступность, оборот земель, рынок земель.

Summary

Izovita A. M. Criminality in the Land Market As an Object of Criminology Study. — Article.

The article is devoted to criminological characteristics most typical of abuse that occur on the land market and promote the violation of land relations.

Keywords: crime, turnover of land, land market.

УДК 343.8

А. І. Марчук

«ТЮРЕМНІ ВІДПУСТКИ» У КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ТА ПЕНІТЕНЦІАРНІЙ ПРАКТИЦІ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Враховуючи усі негативні наслідки ув'язнення, одним з актуальних завдань реформування пенітенціарної системи України варто визнати необхідність пошуків нових умов ресоціалізації засуджених. У більшості держав — членів Ради Європи існує тенденція до зменшення негативного впливу покарання у вигляді позбавлення волі за допомогою застосування короткочасних виїздів засуджених (тюремних відпусток) за межі колонії. За останні роки засуджені одержують все більше привілеїв у місцях позбавлення волі. Межі між засудженням і свободою вже не настільки яскраво виражені: засуджені користуються телефоном, листуються із зовнішнім світом, мають доступ до книг і газет. Умовне звільнення — це більш переконливий приклад того, що прогресивна система покарань розвивається в пенітенціарних системах. У цьому контексті впровадження тюремних відпусток може розцінюватися як логічний наслідок природного ланцюга подій.

Аналіз наукової літератури свідчить, що науковці не приділяли цій темі достатньої уваги, окремі напрями концепції системи тюремних відпусток розробляли О. М. Джужа, А. Х. Степанюк, Г. В. Хохряков. Тому існує об'єктивна проблема наукового пошуку у цьому напрямку, що і обумовило мету статті, яка полягає в тому, щоб проаналізувати позитивні та негативні аспекти системи тюремних відпусток та доцільність використання даного правового явища в пенітенціарній системі України.

Викладення основного матеріалу. Більшість європейських країн, слідуючи Рекомендації Ради Європи R(82) 16 про тюремні відпустки, впроваджують у свою практику систему тюремних відпусток, враховуючи, що ці заходи сприяють ресоціалізації засуджених. У цій рекомендації йдеться про те, що надава-

ти тюремну відпустку варто, по можливості, за медичними, освітніми, професійними, сімейними та іншим соціальним підставам. Ураховуватись для надання відпустки повинні такі аспекти: тяжкість злочину, строк покарання, особисті якості, поведінка засудженого, ризик, який існує для суспільства, родинні зв'язки та соціальний стан засудженого, ціль відпустки, її тривалість та умови [1, 98].

Тюремні відпустки не нове правове явище. Історія знає випадки позитивного впровадження цього інституту. До прикладу: після землетрусу в Ленінакані начальник колонії відпустив дві сотні засуджених до позбавлення волі на свободу, щоб вони допомогли своїм сім'ям, і всі засуджені повернулися до колонії. Сент-Екзюпері зазначав, що є дещо вище та сильніше за життя, оскільки люди ним жертвують, напевно є дещо, вище свободи, оскільки засуджені повернулися до колонії [2, 209].

Проаналізуємо, чи існують причини використання системи тюремних відпусток в пенітенціарній системі України.

Більшість вчених зазначають, що впровадження системи тюремних відпусток буде зменшувати негативні наслідки такого покарання, як позбавлення волі. За роки незалежності в Україні питома вага засуджених до позбавлення волі в загальній структурі судимості залишається досить стабільною і складає близько 35 %. Станом на 1 липня 2010 р. в 184 установах кримінально-виконавчої служби трималось 150,7 тис. осіб, у тому числі у 120 кримінально-виконавчих установах закритого типу — 104,8 тис. засуджених (із них майже 5,5 тис. жінок), у 10 виховних колоніях — майже 1,5 тис. неповнолітніх засуджених.

Більшість країн Європи застосовує до своїх громадян позбавлення волі досить обережно, справедливо зазначаючи, що в більшості випадків ізоляція не сприяє виправленню та ресоціалізації засудженого. Сьогодні середня тривалість перебування в місцях позбавлення волі в Англії, Франції, Німеччині дорівнює 8–10 місяців (в Україні 4–5 років), а в слідчому ізоляторі — 2–4 місяці (в Україні — 9 місяців, а буває і значно більше) [3, 25]. Ці дані можуть свідчити про тенденцію в каральній практиці.

Необхідно вказати на існуючі проблеми скупченості в місцях позбавлення волі внаслідок переповненості пенітенціарних установ. До прикладу, в Одеській області переповнення установ складає — 411 чоловік. Так, в пенітенціарній системі України *de facto* функціонує стара радянська система загонів, трудових бригад, засуджені розподіляються по 100–120 чоловік по відділенням соціально-психологічної служби. Даний факт виступає каталізатором негативної поведінки засуджених та провокує нестабільні емоційні стани останніх. Проведене нами анкетування засуджених (800 чол.) засвідчило, що більшість з них відчувають постійну тривожність, дискомфорт, потребу побути на одинці — 72 % опитаних. Всі ці психологічні стани негативно впливають на виправлення та ресоціалізацію засуджених.

Звернемо увагу, на деякі недоліки існуючих засобів ресоціалізації засуджених в Україні.

Насамперед, слід зазначити, що роль праці як засобу ресоціалізації засуджених у сучасних умовах дещо перебільшується [4]. Часткове безробіття при ринкових відносинах змушує засуджених заслужити право працювати своєю зразковою поведінкою. Таким чином, праця перетворюється на засіб стимуляції позитивної активності особистості. Дані нашого дослідження показують, що найбільше число засуджених, які прагнуть до участі в суспільно корисній праці, виявляються серед осіб, що відбули від 2 до 7 років позбавлення волі, після чого цей показник знижується, а серед засуджених, що відбули понад 10 років позбавлення волі, він майже на 30 % (28,7 %) нижчий, ніж серед тих, що відбули 2–7 років покарання. Таким чином, один з основних засобів виправлення — суспільно корисна праця — перестає активно впливати на засуджених. Якщо праця буде головним критерієм впливу на засуджених, то критеріями виправлення стають виробничі показники.

Автор даної статті розділяє також думку тих вчених, які вважають, що режим як засіб ресоціалізації засуджених не завжди є дієвим механізмом виправлення останніх. Г. В. Хохряков слушно зазначає з цього приводу, що «тотальний і принизливий контроль в усіх сферах життєдіяльності» і «регламентація всіх сфер життєдіяльності» у місцях позбавлення волі, коли кожен крок робиться за розкладом, призводить до пасивності ув'язнених [2, 14]. Вихід з такого положення полягає в пошуках нових засобів ресоціалізації засуджених. У досягненні мети виправлення важливе значення має формування у засуджених позитивних перспектив, серед яких досить значимою є реальна перспектива надання тюремної відпустки, яка буде стимулювати позитивну діяльність засуджених.

Проаналізуємо впровадження цього правового явища на основі європейського досвіду, а саме Великобританії.

Секретаріат Ради Візитерів Тюремної Служби Великобританії (Board of Visitors Secretariat UK) розробив довідник члена ради Візитерів Англії й Уельсу. Тюремна відпустка в цьому довіднику позначається як «звільнення за тимчасовою ліцензією» (ROTL). Звільнення за тимчасовою ліцензією дозволяється тільки в певних запропонованих умовах. Довідник розрізняє кілька видів звільнення за тимчасовою ліцензією [5].

Ліцензія співчуття — звільнення з особливих мотивів співчуття. Вона реалізовується тільки за умови, що в ув'язненого є виняткові особисті обставини, що попадають в одну з таких категорій: відвідування тяжкохворих родичів, похорон, інші трагічні особисті обставини; візити в медичні установи; також належать ув'язнені жінки, що піклуються про власних малолітніх дітей, весілля й релігійні церемонії. Для того щоб використати звільнення за даною тимчасовою ліцензією, ув'язнені повинні пройти оцінку ризику, що безпосередньо пов'язана з їх класифікацією в УВП. Не вдаючись у подробиці даної класифікації, так як це не входить у завдання нашої статті, відзначимо, що не підлягають звільненню за тимчасовою ліцензією засуджені, що виявляють схильність до втечі. Не виключаються, але вимагають особливої уваги такі категорії засуджених, які відбувають покарання у виді довічного позбавлення

волі, та ті, що порушили умови дострокового звільнення й повернулися у в'язницю й ін.

Ліцензія можливостей використовується, щоб дозволити ув'язненим брати участь у заняттях, пов'язаних з режимом, суспільно корисних проектах, працевлаштуванні, освітніх курсах й ін.

Ліцензія інтеграції. Звільнення за ліцензією інтеграції — важливий крок на заключній стадії виконання покарання. Її основна мета полягає у тому, щоб дозволити ув'язненим підтримувати сімейні зв'язки й контакти із суспільством, підготуватися до звільнення, здійснити пошук житла, роботи тощо [5].

Очевидно, що деякі види тюремних відпусток (ліцензія можливостей або інтеграції) мотивуються бажанням поліпшити можливості ув'язнених для пошуку їхнього місця в суспільстві після звільнення. Тюремна відпустка, яка надається з сімейних причин, повинна насамперед сприяти ресоціалізації засуджених. Якщо в такий спосіб буде визнано, що надання відпусток для візитів додому має важливе значення у збереженні зв'язку між засудженим і його родиною, логічно припустити, що перша відпустка в УВП повинна надаватися якомога швидше після ув'язнення.

Деякі вищеперераховані види тюремних відпусток ми зустрічаємо в законодавстві України. Так, за Кримінально-виконавчим кодексом України, виїзд за межі території установ виконання покарань (далі УВП) допускається як захід заохочення в установах відкритого типу (виправних центрах), засудженим дозволяється виїзд до близьких родичів на святкові, неробочі й вихідні дні не більше одного разу на місяць [6].

Засудженим, що знаходяться в виправних колоніях мінімального рівня безпеки, ділянках соціальної реабілітації виправних колоній середнього рівня безпеки й виховних колоній можуть бути дозволені короточасні виїзди за межі колонії на строк не більше семи днів, у зв'язку з винятковими обставинами: смерть або важка хвороба близького родича, стихійне лихо. Засудженим жінкам, що мають дітей у будинках дитини при виправних колоніях дозволяється виїзд для розміщення дітей у родичів, опікунів, при дитячих будинках тривалістю не більше 10 днів [6].

Станом на 1 січня 2011 р. в дільницях соціальної реабілітації установ Державної пенітенціарної служби, розрахованих на 3654 місць, утримувалися 2116 засуджених (– 1538 засуджених до планового наповнення). У першу чергу не стосується дільниць соціальної реабілітації в установах Луганської області (383 вільних місця), Херсонської (190), Харківської (188), Донецької (184), Хмельницької (148), Дніпропетровської (107), Київської (85) та Одеської (77) областей. Практика застосування системи тюремних відпусток у дільницях соціальної реабілітації майже відсутня. Не враховуючи поодинокі випадки надання засудженим короточасних виїздів за межі колоній, відмітимо, що проведене нами дослідження на базі виправних колоній в Одеській області ілюструє такі дані: так згідно з проведеним анкетуванням на базі Чорноморської колонії № 74 (жіноча колонія мінімального рівня безпеки з загальними умовами тримання), із 350 опитаних засуджених близько 312 не використовув-

вали право короткочасного виїзду за межі колонії та не заявляли про бажання його використовувати, 12 опитаним адміністрація відмовила в задоволенні цього права, 26 опитаних вказали на відсутність обставин, що передують використанню даного права. На території Чорноморської колонії розташований будинок дитини. Ця обставина, виходячи із закріпленого у законодавстві положення у п. 4 ст. 111 КВК, дозволяє саме засудженим жінкам, які мають дітей у будинках дитини при виправних колоніях, використовувати виїзд для розміщення дітей у родичів, опікунів, при дитячих будинках тривалістю не більше 10 днів.

Цікава тенденція просліджується у засуджених, які відбувають покарання на базі Південної колонії № 51 та 14 колонії в Одеській області (чоловічі колонії середнього рівня безпеки). Більшість опитаних 480 чоловік із 600 вказали, що хотіли б використати це право, та не було обставин, які б дозволили їм реалізувати його. Зазначимо, що в ст. 111 КВК перелік виняткових особистісних обставин є вичерпним.

Український законодавець йде шляхом розширення умов та обставин для використання засудженими короткочасних виїздів за межі колоній. Згідно з Законом України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо забезпечення прав засуджених осіб в установах виконання покарань» від 21 січня 2010 р., який набирає чинності з 1 січня 2012 р., засуджені, які працюють та перебувають у виправних колоніях мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання, мають право на щорічний короткочасний виїзд за межі колонії тривалістю 14 календарних днів. Даний факт породжує безліч дискусій як науковців так і практичних співробітників пенітенціарної системи.

З одного боку, переваги, які система надання тюремних відпусток може запропонувати засудженому безпосередньо, його родині й суспільству в цілому, здаються очевидними. Однак існує значна різниця між існуванням важливості самої теорії відпустки й дозволом застосовувати її на практиці. Відзначимо, що дослідження позитивної значимості тюремних відпусток, які могли б спростовувати багато критичних зауважень, не були проведені ні в Україні, ні в країнах Європи.

Критика використання тюремних відпусток посиляється рівною мірою на загальну превенцію, спеціальну превенцію та безпеку. Приміром, наводилися доводи про те, що тюремна відпустка нівелює значимість вироку, позбавляючи його превентивного впливу, вирок, винесений суддею, стає набагато менш значимим, коли засудженому дозволяють проводити більшу частину покарання поза УВП. Однак потрібно пам'ятати, що в сучасних умовах менше половини засуджених мають право на відпустку, і тільки після одержання гарантій, що вони не будуть зловживати нею. Крім того, час, що засудженому дозволяють провести у відпустці, занадто короткий для того, щоб виправдати побоювання про зменшення превентивного впливу покарання.

Інший аспект критики системи тюремних відпусток стосується охорони й суспільної безпеки: засуджений, що отримав право на відпустку, може зло-

вживати свободу для здійснення нового злочину. Статистика більшості держав — членів Ради Європи свідчить, що ця критика не виправдана.

Якщо виходити з того, що тюремна відпустка здатна позитивно впливати на соціальні зв'язки засудженого, логічно допустити, що використовуватися вона повинна, перш за все засудженими до тривалих строків покарання.

В Україні чисельність засуджених до тривалих строків покарання (більше 8 років) не перевищувала 18 % від загальної кількості засуджених, які відбувають покарання, і протягом 1995–2000 років їх рівень практично не змінюється. Більш численними є групи засуджених, яким призначені незначні строки покарання (від 2 до 5 років) і при цьому кількість цієї категорії має тенденцію зростання [7, 132].

Педагоги й психологи справедливо відзначають, що одним з основних факторів розвитку (виправлення) особистості є середовище, в якому здійснюється її життєдіяльність. Однак це середовище не завжди сприяє закріпленню позитивних результатів педагогічного впливу на злочинців. Навпаки, найчастіше ми спостерігаємо негативний вплив засуджених один на одного. Особливо цей вплив проявляється у засуджених до позбавлення волі на строк понад 10 років. Так, за результатами нашого дослідження, просліджується збільшення зареєстрованих порушень режиму з 7 % серед засуджених, які відбували покарання від 5 до 10 років, до 18,1 % серед тих, які відбували покарання у виді позбавлення волі понад 10 років позбавлення волі. Проведене вченими вибіркоче дослідження показало, що 9–10-річний строк перебування в місцях позбавлення волі є тією межею, за якою знижується кількість засуджених, що визнають справедливим призначене їм покарання [2]. Після 8–9 років перебування в місцях позбавлення волі наростає процес розпаду родин засуджених, втрачаються соціально корисні зв'язків з родичами, крім того за деякими оцінками, біля 19 % засуджених страждають від різного виду психічних розладів, депресії, що слугує каталізатором небезпечної поведінки останніх [8]. Імовірно, це і є об'єктивний показник деякої «втоми» особистості засудженого, внаслідок довгих строків покарання, його загальної психологічної втоми, а також незадоволеності роботою, впливу негативно налаштованих засуджених. М. О. Аванесов відзначав, що тривалі строки позбавлення волі сприяють зниженню реальної перспективи виправлення засуджених [9, 253]. І дійсно, засудженому досить складно повірити в здійснення яких-небудь позитивних перспектив, які значно віддалені від нього. Дослідження, проведені О. Д. Глоточкіним і В. Ф. Пирожковим ще на початку 70-х років, показали, що 43 % засуджених до позбавлення волі взагалі не бачать мети в житті [10, 207]. Із числа опитаних нами засуджених (172 чоловіки у віці до 30 років), що відбувають покарання у Південній виправній колонії в Одеській області, усього 21 % мали позитивні плани на майбутнє (одержати професію, звільнитися достроково) і всього 6 % з них мали віддалені перспективи (створити або відновити родину, вести позитивний спосіб життя), 39 % опитаних не мали стійких перспективних планів, а 40% виявили негативні життєві плани (впритул до продовження злочинного способу життя після звільнення). Серед засуджених

до тривалих строків позбавлення волі з негативними життєвими планами виявилось 72 % опитаних.

Таким чином, аналізуючи ці дані, доходимо висновку, що збільшення строків позбавлення волі не сприяє виправленню засуджених, тому наявність тривалого строку покарання не повинно перешкоджати останнім реалізовувати право на тюремну відпустку.

Але наскільки доцільно буде використання тюремних відпусток засудженими до тривалих строків покарання в Україні, складно сказати.

Перш за все, на нашу думку, постає питання безпеки. Одним з аргументів проти системи тюремної відпустки є те, що дозвіл засудженому бути відсутнім в УВП протягом деякого періоду є потенційною загрозою суспільної безпеки. Саме тому перед ухваленням рішення необхідно консультуватися із владою, яка може сприяти нормальному функціонуванню системи тюремних відпусток. Найочевидніший приклад у більшості країн — поліція, особливо в місцях проживання засуджених або в місці, де вони планують провести свою відпустку, яка може надати інформацію, що має значення для ухвалення рішення, а також спостерігати за засудженим під час його перебування поза колонією. На жаль, в Україні механізм даної взаємодії не передбачений, що негативно позначається на практиці впровадження в пенітенціарну систему цього правового явища і практично зводить цю практику нанівець.

З одного боку, засуджений повинен бути психологічно готовим до реалізації тюремної відпустки, з іншого — адміністрація колоній повинна ретельно спостерігати за поведінкою засудженого, щоб оцінити ризики, та одержати найдетальнішу його характеристику. Так як позитивна поведінка засудженого може бути результатом симуляції, потрібно, насамперед, аналізувати його характер. Саме характер, який формується під впливом життєвого досвіду та зумовлений суспільним життям людини, визначає життєву спрямованість особистості. Його аналізом повинні займатися психологи в УВП. Однак на даний час в Україні існує проблема неукомплектованості психологів в УВП, що пов'язана, з достатньо низькою заробітною платою, та надмірним навантаженням, що покладається на них. Так як існують непоодинокі випадки, коли психологи залучаються до виконання завдань, які не передбачені посадовою інструкцією та суперечать етичному кодексу психолога. Так, у 2010 р. робоче навантаження на 1 психолога в цілому по пенітенціарній системі становило 417 осіб (в 2009 — 573). Тому доцільно було б, на нашу думку, перш за все привести практику комплектування пенітенціарного персоналу до міжнародних стандартів. У контексті цього варто зазначити, що Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями закріплюють положення, згідно з яким до штату співробітників повинні включати *достатню* кількість спеціалістів, таких як психіатри, психологи, соціальні працівники, вчителів [11]. Тільки у цьому випадку система тюремних відпусток буде ефективно діяти на засуджених до тривалих строків покарання.

Тому ми згодні з законодавцем, що закріпив використання тюремних відпусток за засудженими до відносно коротких строків покарання. В цьому випадку важливим залишається питання про збереження відносин з роботодавцем і

колегами. Упевненість у наявності оплачуваної роботи перешкоджає рецидиву. У деяких випадках, наприклад, коли необхідне лікування не можливо надати у виправній колонії, не повинна виключатися можливість дозволу засудженим проходити лікування поза УВП.

Серед критеріїв, які повинні враховуватись, тяжкість злочину та суспільна небезпека особи — критерії першорядної важливості. При наданні відпустки інтереси й ризики повинні бути враховані в кожному окремому випадку.

Якщо виконуються всі згадані умови, не повинно бути ніяких затримок у наданні першої тюремної відпустки й, наскільки це можливо, у наступних відпустках теж. Це особливо важливо для засуджених, що мають дітей. Складні сімейні й соціальні обставини в деяких категорій засуджених не повинні автоматично призводити до відмови у відпустках для них, скоріше з метою виявлення можливостей надання тюремних відпусток їх випадки повинні розглядатися в індивідуальному порядку. Законодавство країн Європи передбачає, що адміністративні й судові рішення повинні пояснювати причини, що лежать у їх основі. Це має особливе значення, коли рішення — негативне, оскільки, якщо громадян не інформують про причини рішення, їм важко скористатися правом оскарження. Це також відноситься й до тюремної відпустки. Досвід деяких держав, де застосовується ця система, говорить про низьке число оскаржень рішень про відмову у тюремній відпустці. Це відбувається тому, що засуджені, в більшості випадків, розуміють причини, що мотивують відмову. В Україні КВК не містить процедури оскарження відмови в наданні виїзду за межі колонії. Це рішення приймається начальником колонії, можливо, вважається, що начальник колонії ніколи не може помилитися, ухвалюючи рішення щодо надання засудженому можливості виїзду за межі колонії.

Тому, важливе значення має ставлення пенітенціарного персоналу до надання тюремних відпусток засудженим. Нами було проведено анкетування співробітників виправних колоній в Одеській області. На жаль, отримані дані вказують на негативне відношення персоналу до системи тюремних відпусток: 34 експерти із 60 зазначили що ця система підриває значення ув'язнення, позбавляє його превентивного впливу; 18 експертів допускають використання тюремної відпустки тільки при наявності виняткових обставин, вказаних у КВК; тільки 8 експертів розцінюють це правове явище як засіб, що буде сприяти ресоціалізації засуджених. Тому необхідно, щоб співробітники всіх рангів були інформовані про цілі впровадження даної системи тюремних відпусток, підтримували її й були згодні сприяти успіху схеми.

Висновки. Автор даної статті в цілому вбачає позитивний вплив на засуджених даної системи. Однак потрібно пам'ятати, що, на жаль, в Україні не існує дієвого механізму практичного втілення системи тюремних відпусток, що значно підвищує ризик для безпеки суспільства. Для практичної реалізації системи тюремних відпусток в Україні необхідно провести більш глибокий аналіз зарубіжного досвіду, позитивних та негативних наслідків даного правового явища. Вважаємо, що і законодавець і наука повинні більшу увагу приділяти розвитку концепції системи тюремних відпусток, а не займатися лише

механічним створенням проектів законодавчих актів без їх ідеологічного обґрунтування.

Література

1. Рекомендації Ради Європи R(82) 16 про тюремні відпустки // Система виконання наказаних в Україні і стандарти Совета Европы : матеріали регион. семинара / «Донецкий Мемориал». — Донецьк, 2000.
2. Хохряков Г. Ф. Парадоксы тюрьмы. Проблемы, дискуссии, предложения / Г. Ф. Хохряков. М. : Юрид. лит., 1991. — 224 с.
3. Денисова Д. Принцип соціальної справедливості: проблеми практиків // Система виконання наказаних в Україні і стандарти Совета Европы : матеріали регион. семинара / «Донецкий Мемориал». — Донецьк, 2000.
4. Ягунов Д. В. Державне управління пенітенціарною системою України: історія, сучасність, перспективи : монографія / Д. В. Ягунов. О. : ОРІДУ НАДУ, 2005. — 251 с.
5. Аналіз проблем запровадження громадського моніторингу в установах Державного департаменту України з питань виконання покарань : посібник. — К. : КІМ, 2007. — 536 с.
6. Кримінально-виконавчий кодекс України : наук.-практ. комент. / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. — Х. : ТОВ «Дісей», 2005.
7. Дрьомін В. М. Каральна політика держави та проблеми деінституціалізації тюремного середовища // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. ред.) [та ін.]. — О., 2009. — С. 131–136.
8. Бартол К. Психология криминального поведения / Курт Бартол. — С.Пб. : ПРАЙМ-Еврознак, 2004. — 325 с.
9. Аванссов Г. А. Теория и методология криминологического прогнозирования / Г. А. Аванссов. — М., 1972.
10. Глоточкин А. Д. Исправительно-трудовая психология : учеб. для вузов МВД СССР / А. Д. Глоточкин, В. Ф. Пирожков ; под ред. К. К. Платонова. — М. : Академия МВД СССР, 1974.
11. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями // Оцінка, шляхи подальшого реформування в'язничої системи України. — К., 1999. — С. 161–186.

Анотація

Марчук А. І. «Тюремні відпустки» у кримінально-виконавчому законодавстві та пенітенціарній практиці України. Стаття.

Стаття присвячена розгляду негативних наслідків ув'язнення, пошукам нових умов ресоціалізації засуджених, проаналізовано, на основі європейського досвіду, позитивні та негативні моменти системи тюремних відпусток та доцільність використання даного правового явища в пенітенціарній системі України.

Ключові слова: засуджений, тюремна відпустка, ув'язнення, ресоціалізація.

Анотация

Марчук А. И. «Тюремные отпуска» в уголовно-исполнительном законодательстве и пенитенциарной практике Украины. — Статья.

Статья посвящена рассмотрению отрицательных результатов заключения, поискам новых условий ресоциализации осужденных, проанализированы, на основе европейского опыта, положительные и отрицательные моменты системы тюремных отпусков и целесообразность использования данного правового явления в пенитенциарной системе Украины.

Ключевые слова: осужденный, тюремный отпуск, лишение свободы, ресоциализация.

Summary

Marchuk A. I. «Prison Leaves» in the Criminal-Executive Legislation and Penal Practice of Ukraine. — Article.

The article is devoted due to all negative results of imprisonment must be noted that one of the most actual problems of reformation of the penitential system of Ukraine is a need of search of the new conditions of the resocialization of prisoners. In the most of countries-participants of the Council of Europe there is a tendency to decrease of negative influences of the execution (in the context of imprisonment) due to application of short-time leaves of prisoners (so-called «prison leaves») outside a prison.

Keywords: on prison leave, imprisonment, resocialization of prisoners.